

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2017-01-30
Stockholm

Mål nr
M 5593-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-05-23 i mål nr M 2686-15, se bilaga A

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

MOTPART

Malmö stad
205 80 Malmö

Ombud: EN

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utfyllnad av vattenområde på del av fastigheterna x och Y (Bassäng 3) i Malmö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att villkor 2 och 7 ges följande lydelse:

2. Utfyllnaden får endast ske med massor som uppfyller kriterierna för Naturvårdsverkets riktlinjer för mindre känslig markanvändning (Naturvårdsverkets rapport 5976). Trots första meningen får utfyllnad innanför anlagd skyddsvall, innan denna förslutits, inte ske med massor som har högre föroreningsgrad än tillståndsklass 4 i Naturvårdsverkets rapport 4914 eller som har en högre halt av TBT än 50 µg/kg TS.

Dok.Id 1316420

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

7. Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten ska upprättas och ges in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor före arbetenas igångsättande.
Kontrollprogrammet ska fastställas av tillsynsmyndigheten.

BAKGRUND

Malmö stad har som ägare till fastigheterna x och Y i Malmö kommun ansökt om att inom vattenområde (Bassäng 3) på fastigheterna göra en utfyllnad samt avleda vatten och därefter länshålla vattenområdet. Syftet med ansökan har bl.a. varit att skapa förutsättningar för att flytta ut industriell verksamhet från staden till hamnområdet. Mark- och miljödomstolen gav i den nu överklagade domen Malmö stad tillstånd och fastställde villkor för de ansökta åtgärderna. Länsstyrelsen i Skåne län har nu överklagat tillståndet hit.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Skåne län har, såsom dess talan slutligen bestämts, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra villkor 2 och 7 enligt följande (ändringarna i kursivt):

2. Utfyllnaden får endast ske med massor som uppfyller kriterierna för Naturvårdsverkets riktlinjer för mindre känslig markanvändning (Naturvårdsverkets rapport 5976). *Trots första meningen får utfyllnad innanför anlagd skyddsvall, innan denna förslutits, inte ske med massor som har högre föroreningsgrad än tillståndsklass 4 i Naturvårdsverkets rapport 4914 eller som har en högre halt av TBT än 50 µg/kg TS.*
7. Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten ska upprättas och ges in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor före arbetenas igångsättande. *Kontrollprogrammet ska fastställas av tillsynsmyndigheten.*

Malmö stad har medgivit länsstyrelsens yrkande.

UTVECKLING AV TALAN

Länsstyrelsen i Skåne län har i huvudsak anfört följande. Länsstyrelsen har tidigare accepterat att MKM-klassade massor används för utfyllnad i Malmö hamn i områden som varit avskilda från havet. Länsstyrelsen är därför beredd att acceptera utfyllnad

med MKM-massor men endast under förutsättning att Bassäng 3 först avskils med skyddsvall. Vid utfyllnad i vatten som inte är avskilt med spont, vall eller dylikt anser länsstyrelsen att Naturvårdsverkets tillståndsklasser för sediment i verkets rapport 4914 ska tillämpas. MKM tillåter högre halter av vissa föroreningar (t ex bly, kadmium, kvicksilver, PCB och TBT) än de som vanligen fastställs med stöd i Naturvårdsverkets rapport 4914.

Malmö stad har i huvudsak anfört följande. Bakgrunden till stadens inställning är primärt att länsstyrelsen har framfört oro för eventuell spridning av föroreningar i samband med botten tömning av muddermassor inne i Bassäng 3, innan vallen stängts. Eftersom det endast kan bli aktuellt med en begränsad botten tömning av massor innan vallen har stängts har Malmö stad inte haft några invändningar mot det som framförts av länsstyrelsen i denna del.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Målet har, med parternas samtycke, avgjorts på handlingarna.

Med hänsyn till hur länsstyrelsen slutligen bestämt sin talan har Mark- och miljööverdomstolen att pröva dels vilka föroreningshalter som ska tillåtas i de utfyllnadsmassor som ska användas för utfyllnad innanför skyddsvall innan denna förslutits dels om kontrollprogrammet ska fastställas av tillsynsmyndigheten.

Mark- och miljööverdomstolen finner att de av länsstyrelsen yrkade skärpta kraven när det gäller vilka föroreningar som ska tillåtas i utfyllnadsmassorna behövs för att motverka att verksamheten medför skada på människors hälsa eller miljön. Mark- och miljööverdomstolen instämmer vidare i att kontrollprogrammet ska upprättas och ges in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor före arbetenas igångsättande samt fastställas av densamma. Med hänsyn härtill ska mark- och miljööverdomstolens dom ändras i enlighet med vad som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2017-02-27

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Gösta Ihrfelt, referent, och Malin Wik samt tekniska rådet Dag Ygland.

Föredragande har varit föredraganden Christopher Jakobsson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-05-23
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2686-15

SÖKANDE

Malmö stad
205 80 Malmö

Ombud: EN

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utfyllnad av vattenområde på del av fastigheterna x och Y (Bassäng 3), Malmö kommun

Avrinningsområde: 89/90 SWEREF 99 TM N: 6166194 E: 375362

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Malmö stad tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att

- göra en utfyllnad upp till nivån +3 meter (RH 2000) inom ett ca 60 000 m² stort vattenområde på fastigheterna Malmö x samt y,
- avleda maximalt 420 000 m³ havsvatten från det avgränsade vattenområdet samt därefter länshålla området.

Villkor

Som villkor för tillståndet gäller följande:

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angetts i ansökan jämte bilagor samt vad sökanden i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet. Mindre ändring av verksamheten får genomföras efter godkännande av tillsynsmyndigheten
2. Utfyllnaden får endast ske med massor som uppfyller kriterierna för Natur-

Dok.Id 348741

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

- vårdsverkets riktlinjer för mindre känslig markanvändning (Naturvårdsverkets rapport 5976).
3. Vid transport eller hantering av utfyllnadsmassor ska åtgärder vidtas för att förhindra spill på land och i vatten. Om spill ändå uppkommer på land ska åtgärder snarast vidtas för att samla upp de spillda massorna.
 4. Verksamheten ska bedrivas på sådant sätt att risk för spill av olja, drivmedel eller liknande från arbetsmaskiner elimineras så långt det är praktiskt möjligt.
 5. Vid avledning av länshållningsvatten från det avgränsade området ska lämplig skyddsåtgärd användas åtgärder för att minska risken för utsläpp av suspenderade ämnen. Halten suspenderade ämnen i utsläppet får som riktvärde uppmätt i utloppsröret inte överstiga 100 mg/l mätt som stickprov.
 6. Buller till följd av verksamheten får inte ge upphov till högre nivåer än vad som framgår av kraven i Naturvårdsverkets allmänna råd för buller från byggplatser (NFS 2004:15).
 7. Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten ska upprättas och ges in till tillsynsmyndigheten senast sex (6) veckor före arbetenas igångsättande.
 8. Vid anläggande av vallen och arbeten som riskerar att orsaka grumling ska bubbelridå, eller vid varje tidpunkt likvärdig metod användas.

Kontrollbestämmelser

Det åligger sökanden att kontrollera verksamheten i enlighet med vad som angetts i tillståndsansökan och senare framkommit under samråd. Ett kontrollprogram ska tas fram av sökanden i samråd med tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet ska innehålla de delar sökanden angett i ansökan och övriga handlingar under målets gång. Kontrollprogrammet ska inlämnas till tillsynsmyndigheten sex veckor innan den tillståndspliktiga verksamheten påbörjas.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Arbetstid

Den tid, inom vilken de i denna dom tillståndsgivna arbetena ska vara utförda, bestäms med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken till tio (10) år, efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Anspråk enligt 24 kap. 13 § miljöbalken på grund av oförutsedd skada ska, för att få tas upp till prövning, framställas till mark- och miljödomstolen inom fem (5) år från utgången av ovan angivna arbetstid.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen fastställer den tidigare preliminärt fastställda avgiften för målets prövning enligt förordningen (1998:940) om avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Rättegångskostnad

Sökanden åläggs att utge ersättning för rättegångskostnader till Länsstyrelsen i Skåne län med 800 kr. På beloppet ska utgå ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom, till dess betalning sker.

Ogillade yrkanden

Mark- och miljödomstolen avslår övriga framförda yrkanden som inte särskilt behandlats.

BAKGRUND

Malmö stad har behov av att värna och utveckla riksintresset Malmö hamn och industriområdet som tillskapats i Norra hamnen. För att kunna göra detta på bästa möjliga sätt måste transportmöjligheter till och från samt inom hamnen förbättras. De ansökta verksamheterna avser även underlätta en flytt av Lantmännens kvarnverksamhet från centrala Malmö till Norra hamnen. Ansökta verksamheter kan därmed bidra till att minska behovet av godstransporter inom Malmös centrala delar och samtidigt bidra till Malmö stads önskan att omvandla centralt belägna industriområden till blandad kvartersbebyggelse

Malmö stad ansöker om tillstånd att bedriva vattenverksamhet i Bassäng 3 i Malmö, i egenskap av lagfaren ägare till såväl fastigheterna x och y som infrastrukturen i Malmö hamn. Malmö stad ansvarar således för de tillståndspliktiga åtgärder som ska vidtas som en följd av föreliggande ansökan.

Copenhagen Malmö Port AB (CMP) bedriver hamnverksamhet i Malmö hamn. CMP:s rätt att använda hamnområdet för hamnverksamhet påverkas inte av den ansökta verksamheten. Vidare begränsar inte den ansökta verksamheten bolagets tillstånd att bedriva hamnverksamhet.

TIDIGARE BESLUT

Det finns ett flertal mål som innefattar tillstånd att bedriva vattenverksamhet genom muddring eller utfyllnad i de områden som berörs av den nuvarande verksamheten, bl.a. AD 48/1947 DVA 19/1953, VA 18/1973 DVA 33/1973, Växjö TR mål nr M 3002-03 och Växjö TR mål nr 3296-07. Den ansökta verksamheten bedöms inte påverka några rättigheter eller skyldigheter enligt tidigare tillstånd. Vidare är det endast i det sistnämnda målet som arbetstiden fortfarande löper.

ANSÖKAN**Yrkanden**

Malmö stad yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att

- göra en utfyllnad upp till nivån +3 meter (RH 2000) inom ett ca 60 000 m² stort vattenområde på fastigheterna Malmö x samt y samt
- avleda maximalt 420 000 m³ havsvatten från det avgränsade vattenområdet samt därefter länshålla området

Malmö stad yrkar vidare att mark- och miljödomstolen

- fastställer att arbetena ska vara utförda inom 10 år efter domen vunnit laga kraft,
- fastställer tiden för anmälan om oförutsedd skada till fem år efter den fastslagna arbetstidens utgång,
- godkänner i målet upprättad miljökonsekvensbeskrivning, samt
- fastställer villkor i enlighet med sökandens förslag.

Rådighet

Vatten- och kajområdena i Bassäng 3 omfattas i sin helhet av fastigheterna x och y som ägs av Malmö stad. Av detta följer att Malmö stad har den formella rådigheten att ansöka om tillstånd samt rådigheten att utföra de yrkade åtgärderna

Inledning

Syftet med utfyllnaden är att värna och utveckla riksintresset Malmö hamn genom att skapa förutsättningar för etablering av hamnanknutna och logistikberoende industriverksamheter. Syftet uppfylls genom tillskapande av såväl ny mark som möjligheten till förbättrade logistiska förutsättningar. Vidare medför de ansökta verksamheterna att det skapas bättre förutsättningar för att flytta industriell verksamhet från de centrala delarna av Malmö stad till hamn- och industriområdet i Norra delarna av hamnområdet.

Ansökta åtgärder

Malmö stad ansöker om tillstånd att fylla ut cirka 60 000 m² befintligt vattenområde i Bassäng 3, Malmö hamn. Utfyllnadsarbetet kommer huvudsakligen att ske i torrhet genom att en tät vall anläggs mellan utfyllnadsområdet och kringliggande vattenområde. Utfyllnaden kommer sedan att ske i etapper i takt med att lämpliga fyllnadsmassor finns tillgängliga. Totalt kommer knappt 600 000 m³ fyllnadsmassor att användas. Eventuellt kan en alternativ fyllningsmetod komma att användas genom att muddrade massor töms med botten tömmande pråm innan vallen anläggs.

Endast massor underskridande Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) kommer att användas i samband med utfyllnaden. Massorna kommer i möjligaste mån att utgöras av överskottsmassor från exploaterings-, anläggnings- och infrastrukturprojekt i närområdet, vilka genomförs av Malmö stad eller extern aktör, eftersom detta minskar den ansökta verksamhetens miljöbelastning och kostnader.

Eftersom det inte är helt klart när de olika etapperna kommer att genomföras yrkar Malmö stad att havsvatten ska kunna pumpas ut från utfyllnadsområdet, oberoende om det sker i direkt anslutning till att vall har anlagts eller först en tid därefter. Vidare kan det inte uteslutas att det sker ett visst inläckage av grundvatten, vilket i så fall måste länshållas. I denna del rör det sig om begränsade mängder vatten som dock är svåra att precisera då eventuellt grundvatten kommer att vara blandat med dagvatten. Malmö stad har därför valt att utforma framställda yrkanden i enlighet med vad som anförs ovan, med stöd av tidigare domar som rör Malmö hamn samt domar som rör länshållning under byggtiden.

Avslutningsvis kan det av stabilitetsskäl bli aktuellt att genomföra schaktning av lösa sediment, t.ex. i samband med anläggande av vallen. Dessa åtgärder kommer inte att medföra schaktning som går djupare än tidigare genomförda muddringar. De massor som eventuellt ska schaktas bort kommer dessutom att provtas för att säkerställa vart de ska transporteras.

Planförhållanden

Det kan konstateras att de ansökta åtgärderna inte står i strid med gällande detaljplaner eller översiktsplan. Det bör även nämnas att Norra Hamnen är utpekad som särskilt verksamhetsområde i översiktsplanen, det vill säga område lämpligt för industrier. Det specifika vattenområde som berörs av ansökt utfyllnad är beskrivet som nytt särskilt verksamhetsområde genom utfyllnad. Vidare pågår arbetet med en ny detaljplan över området. Den ansökta verksamheten kommer att vara i enlighet med förslaget till ny detaljplan.

Alternativ lokalisering

De planerade åtgärderna möjliggör en fortsatt utveckling av hamn- och industriverksamheten i norra delen av Malmös hamnområde. Någon rimlig alternativ lokalisering utanför hamnen bedöms inte finnas då etablering på jungfrulig mark dels är orimligt kostsam, dels skulle innebära stora konsekvenser på naturmiljön.

Möjligheten att fylla ut andra delar av hamnområdet har undersökts, men skulle inte skapa samma infrastrukturella förutsättningar för att anlägga den planerade framtida bron över Industrihamnsrännan. Vidare saknas i princip lämpliga alternativ för etablering av Lantmännens kvarnverksamhet, med lika goda logistiska förutsättningar som vid den valda utfyllnadsplatsen. Det bedöms därför inte finnas någon alternativ lokalisering som är bättre än den ansökta.

Alternativ utformning

Det finns ett antal alternativ till att avskärma utfyllnadsområdet med en vall. Att använda vall har dock föreslagits eftersom övriga alternativ medför försvårande arbetsmoment utan att medföra några direkta positiva effekter i förhållande till huvudalternativet. Skulle kompletterande geotekniska undersökningar, mot förmodan, visa att risken för bottenuppträckning är större än vad som förutsatts så kan antingen gradvis avsänkning av vattenytan innanför vällen och inledande fyllning i vatten eller spontdrivning ner genom de vattenförande delarna av det uppspruckna kalkberget användas som en metod för att minska tryckgradienten mellan in- och utsidan arbetsområdet, och därmed minimera risken för bottenuppträckning.

Nollalternativ

Om ansökta verksamheter inte kommer till stånd försvåras den utveckling av hamn- och industriområdet som beskrivs i Malmö stads översiktsplan. Vidare omöjliggörs den markanvändning som beskrivs i kommande detaljplan 5424. I nollalternativet kan Lantmännens kvarn inte flyttas till utfyllnadsområdet, vilket även försvårar önskad utveckling av Universitetsholmen och närbelägna Varvsstaden.

Vidare bedöms möjligheten att utveckla de logistiska förutsättningarna i hamnområdet begränsas om ansökta verksamheter inte kommer till stånd. Detta vore negativt för Malmö hamns möjlighet att utgöra ett hållbart logistiskt nav för transport i Östersjöregionen samt för utbyggnaden av TEN-T.

Avgränsningar i ansökan

Ansökan avgränsas geografiskt av verksamheternas påverkan inom hamn- och industriområdet i norra Malmö samt området kring Universitetsholmen och Varvsstaden. I sak avgränsas ansökan av de planerade åtgärdernas tekniska utformning. Den hamnverksamhet som bedrivs av CMP bedöms endast påverkas marginellt, och då endast under själva arbetsfasen. Vidare är bedömningen att CMP:s tillståndsgivna verksamhet inte kommer att begränsas utan endast påverkas i begränsad utsträckning. Denna påverkan kommer, om det anses erforderligt, att bli föremål för en anmälan om ändring av befintligt tillstånd.

Omgivningspåverkan

De huvudsakliga miljökonsekvenserna från den ansökta verksamheten bedöms vara grumling av vatten, borttagande av bottenflora eller bottenfauna, spridning av eventuella sedimentanknutna föroreningar och utsläpp till luft. Området kring Bassäng 3 anses dock inte ha några särskilt skyddsvärda naturvärden. Markområdena är hårdgjorda och trafikerade och vattenområdena muddras regelbundet.

Sammantaget bedöms den ansökta verksamheten således inte påverka människors hälsa eller miljön negativt. Vidare innebär planerade skyddsåtgärder att det inte kommer att ske någon negativ påverkan på den berörda havsmiljön. De planerade

åtgärderna bidrar inte heller till överträdelse av någon miljö kvalitetsnorm.

Grumling

Arbete i vatten medför alltid risk för grumling vilket kan skada akvatiskt liv. Sedimentspridning genom grumligt vatten innebär även en risk för skadlig överlagring av botten när partiklarna i det grumliga vattnet sedimenterar. Risken för grumling bedöms vara störst vid anläggande av avskärmande vall. Det ska dock poängteras att även vid grumling bedöms de negativa konsekvenserna vara begränsade eftersom området i princip saknar naturvärden som kan skadas härav. Områdets lokalisering innebär dessutom att det är väl skyddat och medför mycket begränsad risk för spridning av sediment till Öresund. Efter att vallen är anlagd bedöms risken för grumling vara försumbar eftersom fortsatt arbete sker i torrhet, vilket gör att vallen även kommer att fungera som skyddsåtgärd.

Vidare kommer visst utsläpp av länshållningsvatten att ske. Skyddsåtgärder för att undvika grumling från detta vatten kan vidtas vid behov.

Fyllnadsmassor

Transporter

Utfyllnaden av Bassäng 3 kommer att kräva i storleksordningen 600 000 m³ fyllnadsmassor. Fyllnadsmassornas densitet uppskattas vara 1,8 ton/m³, vilket betyder att det krävs nästan 1 miljon ton massor för utfyllnaden. Detta motsvarar cirka 30 000 tur- och returer med lastbil mellan utfyllnadsplatsen och den plats där fyllnadsmassorna hämtas.

Betydande miljömässiga vinster kan göras om transporterna minimeras genom användning av överskottsmassor från olika projekt i närområdet. Malmö stad anser således att överskottsmassor från närområdet bör användas i samband med den ansökta verksamheten, så länge haltnivåerna uppfyller de krav som ställs. Ett sådant resursutnyttjande vore dels miljömässigt motiverat och god hushållning, dels mindre kostsamt och därmed rimligt.

Kvalitet

MKM kommer att användas för att avgöra vilken typ av fyllnadsmassor som är

lämpliga. Inga fyllnadsmassor överskridande MKM kommer att användas. Det kan konstateras att användandet av massor som uppfyller MKM gör att det inte bedöms uppkomma några negativa effekter på människor hälsa eller miljön.

Tillåtlighet

Iakttagande av hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken

Bevisbörderegeln

Malmö stad visar i ansökan med bilagor att de allmänna hänsynsreglerna är uppfyllda.

Kunskapsprincipen

Malmö stad har genom undersökningar, litteraturstudier, samråd och inventering av tillgängligt underlag klarlagt den planerade vattenverksamhetens risker och eventuella påverkan. Miljöpåverkan, effekter och konsekvenser av planerade åtgärder har bedömts, beskrivits och analyserats. Malmö stad har således erforderlig kunskap om vattenverksamheten för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Försiktighetsprincipen och bästa möjliga teknik

I miljökonsekvensbeskrivningen har Malmö stad redovisat att den ansökta verksamheten inte kommer att medföra någon negativ påverkan på motstående intressen. Vidare anser Malmö stad att de föreslagna försiktighetsåtgärderna är tillräckliga med hänsyn till den planerade verksamhetens bedömda påverkan på hälsa och miljö. Bästa möjliga teknik kommer, i enlighet med vad som anges i 2 kap 3 § och 2 kap 7 § miljöbalken, att användas som princip vid upphandling av de tjänster som krävs för att genomföra de planerade åtgärderna.

Lokaliseringsprincipen

Malmö stad bedömer att vald lokalisering är mest lämplig för de planerade åtgärderna. Som angetts ovan kommer vald lokalisering av utfyllnaden möjliggöra ett bättre utnyttjande av riksintresset Malmö hamn och utvecklingen av industriområdet i hamnen. Det kommer vidare att möjliggöra en flytt av Lantmännens verksamhet vilket ger Malmö stad förutsättningar att vidareutveckla de centrala delarna av

staden.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Öresund ska skyddas vad gäller kvalitet, biologisk mångfald och genomströmning. De ansökta åtgärderna innebär inte att status i vattenförekomsten kommer att förändras i något av dessa avseenden. Vidare innebär utnyttjandet av överskottsmassor att mindre material behöver tas ut från ändliga resurser som berg- och grustäkter samt att material återanvänds.

Produktvalsprincipen

Vid val av den utrustning som behövs för de planerade åtgärderna kommer miljöanpassade alternativ att användas i den utsträckning det är möjligt. Bedömningen görs när val av produkter och utrustning sker. Malmö stad kommer att utforma kraven på anlitate entreprenörer i samband med upphandlingen av tjänster så att det uppnås en rimlig nivå för att säkra verksamhetens miljökvalitet.

Skälighetsprincipen

Vattenverksamheten bedöms inte medföra något tillskott av föroreningar som innebär att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Vidare bedöms de skyddsåtgärder som planeras och beskrivs i ansökningshandlingarna, med bilagor, vara ekonomiskt rimliga i förhållande till miljönyttan, och ställda i relation till projektets kostnader och nyttoeffekter.

3-4 kap. miljöbalken

Malmö hamn är av riksintresse för sjöfarten enligt Trafikverkets beslut den 17 november 2010. Riksintresset Malmö hamn har därefter preciserats av Länsstyrelsen 2011 (2011:6). Riksintresset syftar till att skydda hamnen och säkra de fysiska hamndelarna (kajer, spår, gator etc.) som krävs för att upprätthålla och utveckla hamnens funktion ur ett nationellt perspektiv. I riksintresset ingår även vägar och järnvägar, både befintliga och planerade.

Den ansökta verksamheten är i enlighet med vad som anges i Riksintresset Malmö hamn. Vidare påverkar verksamheten inte något annat riksintresse eller skyddat

område på något negativt sätt.

7 kap. miljöbalken

Den ansökta verksamheten påverkar inte några områden som skyddas med stöd av 7 kap. miljöbalken.

11 kap. miljöbalken

Ansökt verksamhet bedöms inte medföra någon skada eller olägenhet av betydelse för allmänna eller enskilda intressen. De ansökta åtgärderna förväntas inte heller medföra någon påverkan på annan vattenverksamhet.

Riksintresset Malmö hamn och industriområdet i hamnområdet ska utvecklas och optimeras. De ansökta verksamheterna kommer dessutom underlätta en flytt av Lantmännens kvarnverksamhet från centrala Malmö till industriområdet i hamnområdet. Ansökta verksamheter kan därmed bidra till att minska behovet av godstransporter inom Malmö och samtidigt bidra till Malmö stads önskan att omvandla tidigare industriområden i centrala delarna av Malmö till en blandad kvartersbebyggelse.

Kostnaderna för de ansökta åtgärderna beräknas uppgå till ca 14 miljoner kronor. Kostnaderna är dock inte möjliga att beskriva i detalj eftersom de till viss del styrs av faktorer som ännu inte är kända. Av störst betydelse för projektets slutkostnad bedöms kostnaden för fyllnadsmassorna vara. Malmö stad räknar dock med att kunna använda överskottsmassor från andra projekt till hela utfyllnaden. Under dessa förhållanden kommer kostnaden för anskaffande av massor att vara noll. Även intäktssidan är relativt svår att beräkna. I dagsläget är kostnaden för att anskaffa mark i Norra hamnen mellan 500 och 1000 kr/m². Utfyllnaden kommer att generera cirka 50 000 m² ny mark för industri- och hamnändamål, vilket vid försäljning motsvarar mellan 25 och 50 miljoner kronor. Intäkterna från försäljning av mark bedöms således bekosta den ansökta verksamheten.

Förutom de direkta intäkterna vid försäljning av mark bör samhällelig nytta inkluderas, vilken är än svårare att kvantifiera. Exempel på samhällsnytta är bättre boen-

demiljö i centrala Malmö, gynnsam utveckling av arbetsmarknaden samt fortsatt gynnsam utveckling av ett hamnområde där mycket stora investeringar har gjorts under de senaste åren. Även en ökad möjlighet att flytta godstransport från väg till järnväg får betraktas som en samhällsekonomisk nytta i det att utsläppen och belastningen på vägnäten minskar. Vidare är risken för olyckor lägre på järnväg än på väg vilket medför att samhällets kostnader i stort kan förväntas minska i takt med att vägtrafiken minskar och spårtrafiken ökar.

Sammanfattningsvis måste den ansökta verksamhetens fördelar från allmän och enskild synpunkt anses överväga såväl kostnaderna för genomförande av ansökt verksamhet som skadorna och olägenheterna av verksamheten. Mot bakgrund av det anförda anser Malmö stad att det föreligger erforderlig samhällsekonomisk nytta av den ansökta verksamheten och att verksamheten därmed uppfyller det båtnadskrav som uppställs i miljöbalken.

Förslag till villkor

- 1 Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angetts i ansökan jämte bilagor samt vad sökanden i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
- 2 Utfyllnaden får endast ske med massor som uppfyller kriterierna för Naturvårdsverkets riktlinjer för mindre känslig markanvändning (Naturvårdsverkets rapport 5976).
- 3 Vid transport eller hantering av utfyllnadsmassor ska åtgärder vidtas för att förhindra spill på land och i vatten. Om spill ändå uppkommer på land ska åtgärder snarast vidtas för att samla upp de spillda massorna.
- 4 Verksamheten skall bedrivas på sådant sätt att risk för spill av olja, drivmedel eller liknande från arbetsmaskiner elimineras så långt det är praktiskt möjligt.
- 5 Vid avledning av länshållningsvatten från det avgränsade området ska lämplig skyddsåtgärd användas åtgärder för att minska risken för utsläpp av suspenderade ämnen. Halten suspenderade ämnen i utsläppet får som riktvärde uppmätt i utloppsröret inte överstiga 100 mg/l mätt som stickprov.
- 6 Buller till följd av verksamheten får inte ge upphov till högre nivåer än vad

som framgår av kraven i Naturvårdsverkets allmänna råd för buller från byggplatser (NFS 2004:15).

- 7 Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten skall upprättas och ges in till tillsynsmyndigheten senast sex (6) veckor före arbetenas igångsättande.
- 8 Vid anläggande av vallen och arbeten som riskerar att orsaka grumling ska bubbelridå, eller vid varje tidpunkt likvärdig metod användas.

Kontrollprogram

Kontrollprogrammet kommer bland annat att omfatta uppföljning av massornas kvalitet och eventuella åtgärder vid grumling. I samband med entreprenadupphandling och byggstart kommer miljökrav och krav på entreprenörens egenkontroll även att följande upp i tecknade avtal.

Genomförda samråd

Samråd med Länsstyrelsen Skåne och med Miljöförvaltningen Malmö hölls den 27 april 2015. Samrådsunderlag skickades ut den 20 april 2015. Malmö stad har även hållit utökad samråd med Havs- och vattenmyndigheten, Vattenmyndigheten Södra Östersjön, Naturvårdsverket, SGI, SGU, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Trafikverket, Kustbevakningen och MSB. Vidare hölls samråd med enskilda berörda. Samrådsunderlag skickades ut den 24 april 2015.

Sammanfattningsvis har yttrandena över samrådsunderlaget innehållit synpunkter gällande logistik, påverkan på ledningar, risk för spill samt framtida användning av hamnområdet. Malmö stad har beakta de framförda synpunkterna i den tekniska beskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen.

Sakägare och inverkan på enskilda fastigheter

De ansökt vattenverksamheterna bedöms inte få någon negativ inverkan på de fastigheter som är belägna i den ansökta verksamhetens omedelbara närhet varför ersättning inte erbjuds.

Arbetstid

Den ansökta arbetstiden baserar sig på redovisad bedömning av den tid åtgärderna

bedöms ta i anspråk, med marginal för upphandling och tillgänglighet samt eventuell påverkan av t.ex. extrema väderförhållanden. Vidare behövs marginal för att säkerställa att det finns tillräcklig mängd överskottsmassor av rätt kvalitet.

Oförutsedd skada

Eventuella skador som kan uppstå till följd av de ansökta åtgärderna bedöms vara av den karaktären att de kan iakttas i direkt samband med de utförda arbetena. Således anses den påkallade tiden för anmälan av oförutsedda skador vara rimlig.

Sammanfattning

I föreliggande ansökan har det visats att den fortsatta utvecklingen av Malmö hamn är av stor betydelse för Malmö och regionen. Således finns det samhällsekonomiska fördelar med verksamheten, ur såväl allmän och enskild synpunkt. Vidare har det visats att risken för skada eller olägenhet till följd av den ansökta verksamheten är begränsad. Mot bakgrund härav måste samhällsnyttan av verksamheten anses överväga dess kostnader, skador och olägenheter av verksamheten varför Malmö kommun skall medges tillstånd till den ansökta vattenverksamheten.

INKOMNA YTTRANDE

Havs- och vattenmyndigheten samt **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap** avstår från att yttra sig.

Länsstyrelsen i Skåne län. Förslaget att kontrollprogram upprättas två veckor innan arbetets igångsättande ger otillräcklig tid med tanke på antalet och betydelsen av punkterna som ska behandlas. Länsstyrelsen anser att tidsfristen måste vara helst sex och minst fyra veckor.

Det finns många fördelar med att anlägga skyddsvall och arbeta i torrhet, men länsstyrelsen anser att åtgärder även måste vidtas för att minska spridning av grumlande fraktioner även när skyddsvallen *anläggs*. Till exempel kan en enkel eller dubbel bubbelridå installeras.

Ansökan saknar beskrivning av vilket permanent erosionsskydd som ska anläggas på utsidan av den nyanlagda fasta marken. Ansökan bör kompletteras med en sådan beskrivning.

Många av projektets komponenter, dellösningar, detaljer är ännu inte bestämda. Kommunens Miljöförvaltning och länsstyrelsen måste informeras i god tid om andra lösningar planeras än de som anges som huvudalternativ.

Det anges att sedimentationscontainer ska installeras om *betydande grumlig* uppstår i industrihamnsrännan vid läns-pumpning av Bassäng 3. Länsstyrelsen anser att ett sådant arrangemang ska göras redan från början, det vill säga att betydande grumling inte först måste ske.

Länsstyrelsen yrkar, med stöd av 25 kap 2 § och 22 kap 6 § miljöbalken, på ersättning för handläggning med totalt 1 tim á 800 kr/tim, i allt 800 kr. Ytterligare ersättningsanspråk kan följa av länsstyrelsens deltagande i huvudförhandlingen.

Miljönämnden Malmö stad. Miljönämnden ställer sig bakom ansökans syfte, dock finns synpunkter på själva utförandet och val av utfyllnadsmaterial.

Genomförandetiden för vattenverksamheten

Miljönämnden anser att 10 år är en för lång genomförandetid för tänkt utfyllnad. Miljönämnden anser att utfyllanden bör kunna genomföras under kortare tid vilket ger en mindre miljöpåverkan i området främst ur störningssynpunkt för flora och fauna. Att få en genomförandetid om 10 år är inte heller acceptabelt ur det perspektivet att teknik och lagstiftning förändras över tiden och det finns kanske inom en snar framtid lämpligare och mer miljövänliga metoder än de föreslagna. Den långa genomförandetiden innebär även att det troligen kommer att behövas läns-pumpas lika länge för att behålla området torrlagt vilket medför onödig energiåtgång än om utfyllnaden görs snabbare, alltså en kortare genomförandetid.

Risk för föroreningar i sediment, slänter och botten under sedimenten

Ansökan om vattenverksamhet gäller tillstånd till att fylla ut med massor av ”för-

oreningsgraden” mindre känslig markanvändning (MKM) enligt naturvårdsverkets generella riktvärden. Miljönämnden ställer sig kritisk till detta då det inte finns någon väl genomförd undersökning av vad det är för bakgrundshalter i området. Bakgrundshalter måste fastställas och dessa får inte överskridas eller höjas med de massor som kommer att läggas dit. Ett villkor om att få lägga ut massor av MKM kvalitet är generellt sett alldeles för oaktsamt och kan komma att innebära en nyintroduktion av föroreningar som inte finns i området idag. En fördjupad provtagningsplan bör tas fram i samråd med miljöförvaltningen i enlighet med kap. 10 miljöbalken (MB) eftersom det inte är utrett vilka föroreningar som finns idag i sediment, botten och i slänter. Eftersom slänter och marken under sedimenten består av fyllnadsmassor är det typiskt sett en risk för förorening. Nu föreslagna utfyllnad av området kan därmed bidra till en inkapsling av föroreningar och ytterligare utredning behövs för att avgöra om det är lämpligt eller ej. En inkapsling kan försvåra framtida saneringar och avhjälpande av förorenad mark. Miljönämnden anser därför att miljötekniska mark- och grundvattenutredningar behöver genomföras.

Det saknas tillräcklig provtagning av fyllnadsmassor i området för vattenverksamhet. Miljönämnden anser att föroreningssituationen i vattenområdenas slänter och sedimenten ska hanteras inom ramen av 10 kap. MB och i första hand prövas i tillståndet för att få en helhetsbild. I andra hand ska frågan hanteras av tillsynsmyndigheten för dessa frågor, dvs miljönämnden i Malmö. Även hantering av förorenade muddermassor och borttagande av massor ses som avhjälpandeåtgärder enligt 10 kap MB. Omhändertagande av muddermassor kan komma att kräva anmälan eller tillståndsprövning genom kap 9 MB. Muddermassor/sedimenten är ett avfall. Hur ska muddermassorna omhändertas? En plan för detta bör presenteras.

Tät vall - avskärmning av utfyllnadsområdet

Ansökan beskriver att massor med föroreningshalter upp till MKM ska ändtippas ner i vattnet i syfte att bygga upp en tät vall. Detta kommer att innebära att minst yttersidan av vallen ständigt kommer att stå i direktkontakt med (yt-)vatten. Det är av stor vikt att detta material är laktestat alternativt inte innehåller föroreningar för att garantera att föroreningar inte kommer att lakas ut och spridas till mark och vat-

ten. Miljönämnden anser att ansökan inte tydliggör hur det säkerställs att vallen kommer att hålla tät. Lermorän anses generellt sett inte vara ett helt tätt material som t ex betong kan sägas vara.

Fyllnadsmassor- kvalité

Miljönämnden instämmer inte i det resonemang i MKB:n som förs kring konsekvenser för miljön och ytvatten. Miljönämnden anser att de riktlinjer från Naturvårdsverket som åsyftas är inte tillämpliga för en åtgärd som innebär en utfyllnad och på så vis tillförande av förorenade massor i ett vattenområde. Riktlinjerna är till för sanering av förorenade områden. Den modell som åsyftas är till för att visa hur olika recipienter påverkas av föroreningar i mark och inte tänkt att användas som en modell för att möjliggöra förorening av mark och vatten genom att tillföra massor. Riktlinjerna tillämpas inte på det vis att det för en verksamhetsutövare är tillåtet att förorena upp till MKM halter för samtliga parametrar/ämnen i naturvårdsverkets riktlinjer. MKB:n har således inte visat hur de tänkta tillförda massorna kan komma att påverka miljön och havet. MKB:n har inte visat vilka konsekvenser för miljön som kan vara troliga om utfyllnaden består av massor med föroreningshalter upp till MKM- värden för samtliga beskrivna parametrar i Naturvårdsverket riktlinjer. Förslaget innebär att föroreningar som inte förekommer i dagsläget kommer att föras dit.

Att göra utfyllnaden av massor som uppfyller kriterierna för Naturvårdsverkets riktlinjer (Naturvårdsverket rapport 5976) för mindre känslig markanvändning liknar mer ett avfalls- dumpningsförfarande och/eller användning av avfall i anläggningsändamål. Dumpning av avfall till havs är förbjudet men Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten kan ge dispens för dumpning. De massor som avses användas i utfyllnaden är att betrakta som avfall. Utfyllnaden kommer att göras i havet. Enligt MB 15 kap 31 §, är det förbjudet att dumpa avfall inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon och den ansöka utfyllnade befinner sig inom detta område.

Fyllnadsmassor d.v.s. ”Användning av avfall (förorenade massor) i anläggningsändamål”

Användning av avfall (förorenade massor) i anläggningsändamål av denna storleksordning är tillståndspliktig och miljöförvaltningen anser att det därför även ska göras en prövning enligt kap. 9 MB, (verksamhetskod 90.130 i miljöprövningsförordningen).

Torrläggning och länsdumpning -skyddsåtgärden i MKB:n

Det är oklart vilka nivåer som är satta för ”betydande grumling”. Acceptabla utsläppsnivåer för föroreningar i dag- och länsvatten finns inte beskrivet och ska anges. Beskrivning av provtagningsteknik, provtagningsfrekvens och analysmetoder ska presenteras och godkännas av tillsynsmyndigheten såväl för dag- och länsvatten som för utfyllnadsmassor. ”Om betydande grumling uppstår till följd av utpumpat läns- och dagvatten kommer skyddsåtgärder, exempelvis sedimenteringscontainer, att installeras”. -Vad betyder egentligen sista meningen i realitet — tolkningsutrymme finns med denna skrivning vilket inte är bra ur ett rättssäkert perspektiv. Det anges att dagvatten kan komma att behöva pumpas bort. Det anges inte något om vart detta vatten ska avledas eller vilken kvalitet detta dagvatten kan komma att ha. Dagvatten som uppstår i industriområde är att betrakta som ett avloppsvatten och ska således renas. Villkor om gränsvärden för utsläpp av detta dag- och länsdumpvatten ska fastställas.

Att okulärt besiktiga länsdumpning är inte tillräckligt, dag- och länsdumpvatten ska provats och analyseras med avseende på suspenderat material och troliga förekommande föroreningar och godkännas innan det får lova att släppas till recipient. Gränsvärden formulerade som begränsningsvärden bör fastställas i villkor.

Föreslagna villkor

Föreslaget villkor 2 bör anses vara villkor lämpade i en prövning enligt MB kap 9. Villkor om att generellt godkänna MKM halter av samtliga förekommande föroreningar i utfyllnadsmassorna avstyrks helt.

Föreslaget villkor 5. Det ska finnas fastställa villkor för exakt när man anser att det

är en grumling som inte får förekomma. Att skriva ”vid behov” är ett alldeles för vagt och oprecist villkor. Sedimentationsspridning bör kontrolleras med mätningar.

Föreslaget villkor 8. Ett tillägg bör vara att kontrollprogrammet ska fastställas genom beslut av tillsynsmyndigheten och inlämnande av förslag bör således lämnas långt tidigare än två veckor innan arbetenas igångsättande.

Buller

Eftersom genomförandetiden planeras till 10 år är det inte lämpligt att ha riktvärden gällande buller från byggarbetsplats. Istället bör riktvärdena i villkor för buller vara samma som från industri enligt Boverkets och Naturvårdsverkets vägledning för externt industribuller.

Ytterligare villkor

Ytterligare villkor bör ställas kring kontroll av utfyllnadsmassornas miljömässiga kvalitet beträffande föroreningar. Ett samlingsprov per 100 ton är en rimlig nivå för att säkerställa utfyllnadsmassornas kvalitet. Val av analyserade parametrar/ämnen ska anpassas beroende på massornas ursprung. Villkor bör fastställas angående att det ska göras laktester på de material som ska utgöra den täta vallen. Alltså material som ska läggas direkt i vatten och även det material som kommer att vara i kontakt med vatten ska laktestas för att säkerställa att föroreningar ej lakar ur och belastar vattenmiljön.

SGU. Endast en provtagning för bedömning av föroreningsgraden av sedimenten i hamnbassäng 3 har gjorts. Även här provtogs hela det övre sedimentskiktet av s.k. lös lera. SGU rekommenderar därför att fler sedimentprover tas så att utbredningen av unga gyttjiga sediment och de gyttjiga sedimentens innehåll av miljögifter fastställs. Det senare genom provtagning för analys. Prover bör tas i ytan (0-2 eller 3 cm) samt djupare ned i sedimentet (20 cm). Om dessa analyser ger vid handen att de översta sedimentskikten är förorenade, alltså innehåller höga halter av miljögifter, klass 5 i enlighet med Naturvårdsverkets bedömningsgrunder och högre, bör de starkt förorenade sedimentskikten avlägsnas och behandlas enligt reglerna för miljöfarligt avfall/förorenad mark, på land innan det egentliga utfyllnadsarbetet påbör-

jas. Om sedimenten visar sig vara förorenade så bör vid muddring, för att minimera spridning av uppmuddrat sediment till vattenmiljön, s.k. miljöskopa användas samt att någon slags ridå såsom bubbelridå, vall, spont eller duk används. Muddringsarbetet bör utföras under en period då den biologiska aktiviteten är låg.

SGI. I ansökan hänvisas till Bilaga 2, Miljökonsekvensbeskrivning, och där ser vi inga planer på att utnyttja muddermassorna från hamnbassängen enligt Mål M 2651-15, för utfyllnaden. Inga geotekniska undersökningar har utförts i Bassäng 3. I underlaget hänvisas till allmän kändedom om hamnområdet med utfyllnadsmassor och marklager bestående av lermoräner med varierande sammansättning. Mot bakgrund av detta drar man slutsatsen att ”Det finns inget som tyder på att utfyllnad inte skulle vara möjlig av geotekniska skäl”. Man anger vidare att ”För att underlätta detaljprojekteringen bör platsspecifika geotekniska undersökningar göras. Samtidigt anges i underlaget att arbetet med att utföra den avgränsande vallen ska inledas med att säkerställa att befintlig botten har tillräckligt goda geotekniska egenskaper för att sättningsproblem inte ska uppstå och man har också markerat ett specifikt område där stabiliserande åtgärder om nödvändigt kommer att vidtas.

SGI har ingen information som pekar på att utfyllnad inte är möjlig men anser att detta skall visas tydligare i ansökan. Enligt vår uppfattning skall de geotekniska förutsättningarna klarläggas i ansökningskedet och inte hänskjutas till senare projekteringskedet. Vi menar att det också krävs för en detaljplan med angiven inriktning att de geotekniska förutsättningarna klarläggs och eventuella restriktioner tydligt framgår av planen. För återfyllnadsmassornas kvalitets används Naturvårdsverkets MKM-riktvärden, vilket SGI menar är principiellt felaktigt. NV:s riktvärdesmodell kan användas som underlag för att göra en platsspecifik bedömning av miljö- och hälsorisker från ett förorenat område. Den är inte avsedd att användas för bedömning av vilka halter som är acceptabla för fyllnadsmassor vid en utfyllnad, dvs. de generella riktvärdena är inte framtagna för återanvändning av massor (på annan plats). Vi rekommenderar att man istället använder sig av den metodik som beskrivs i NV:s handbok 2010:1 (*Återvinning av avfall i anläggningsarbeten*).

Transportstyrelsen. Transportstyrelsen har inga synpunkter på ansökan.

Sjöfartsverket. Sjöfartsverket ser positivt på planerna för utökad hamnverksamhet inom Malmö oljehamn. Sjöfartsverket tillstyrker ansökan.

Sjöfartsverket önskar att förslaget villkor nr. 6 förtydligas enligt nedan:
Senast fem (5) veckor före anläggningsarbeten påbörjas, ska detta meddelas till Sjöfartsverket, ufs@siofartsverket.se (Ufs-redaktionen) för information till sjöfarten via ordinarie informationsvägar.

När anläggningsarbeten färdigställts så skall eventuella förändringar geodetiskt bestämmas och rapporteras till ufs@siofartsverket.se (Ufs-redaktionen) för införande i sjökort. Även andra förändringar av information som anges i sjökort, exempelvis strandlinje och bottenpografi, ska positionsbestämmas och rapporteras enligt ovan. Koordinater skall levereras i SweRef 99 TM med tre decimalers noggrannhet, eventuellt ritningsunderlag levereras i dwg format. Sjömätningar som utförs skall uppfylla svensk sjömätningstandard FSIS-44.

Sjöfartsverket ser inga hinder för att målet kan avgöras på handlingarna i de delar som berör sjöfarts anknutna aspekter.

Nordic Storage AB. Bolaget fortsätter att förutsätta att inget oförenligt med oljehamnsverksamheten kommer att byggas i närheten samt att den planerade verksamheten ej skall komma att ha någon som helst negativ inverkan på bolagets verksamhet. Skulle det inte vara fallet så skall vi kompenseras den försämring för verksamhet som den negativa inverkan medför. Bolaget förutsätter att det tas särskild hänsyn till Oljehamnens verksamheter (Seveso anläggningar med högsta skyddsklassning) vid lokalisering samt planering av de nya verksamheterna. Vi utgår från att den planerade påverkan vad gäller vattenkapacitet/vattenuttag för räddningsinsatser, hantering av dagvatten samt spillvatten, m.m. skall åtgärdas utan någon kostnad för bolagen i Oljehamnen.

Älvräddarna. Vid tillståndshantering är det av nationell vikt att domstolen beaktar förhandsavgörande i juli 2015 från EU- domstolen (mål C-461-/13), där det slås

fast att myndigheter är skyldiga att inte ge tillstånd för verksamheter som riskerar att orsaka en försämring av status eller när uppnående av god ekologisk status eller god ekologisk potential äventyras, det s.k. ickeförsämringskravet.

EU-domstolen slår också fast att inga till klassningen underliggande kvalitetsfaktorer får försämrats, oavsett att en sådan försämring inte leder till en lägre statusklassning av vattnet. Formuleringen "är skyldiga att inte ge tillstånd" om det äventyrar uppnåendet av målen i vattendirektivet, dvs. målen som ska nås år 2021 respektive 2027 visar att målen i vattendirektivet är bindande och ska beaktas vid tillståndsgivning oavsett att målen ska nås vid senare tillfälle. Därmed har EU-domstolen definierat MKN för vatten som rättsligt bindande och nationella myndigheter har inte längre rätt att skjuta frågan om MKN framåt i tiden i enskilda mål. Det är alltså en ny och betydligt striktare tolkning som nu slagits fast av EU-domstolen.

EON (Sydkraft Thermal Power AB (tidigare E.ON Värmekraft Sverige AB), E.ON Värme Sverige AB, E.ON Gas Sverige AB samt E.ON Elnät Sverige). E.ON bedriver genom sina dotterbolag verksamhet i och i nära anslutning till de områden som kommunens ansökan avser. Dotterbolagen förfogar över och äger egendom som kommer att påverkas av vattenverksamheten. E.ON har en intagsstation för kylvatten placerad i oljehamnen som kan komma att påverkas av vattenverksamheten. Intagsstationen är förbunden med ÖVT via kylvattenledning. Rätten till anläggningen och ledningen är tryggad med inskrivna avtalsservitut. Servitutet innebär rätt all inom servitutsområdet nedlägga ledning, gräva kylvattenkanal ut till inseglingsrännan, anlägga vattenintag med tillhörande anordningar för avledande av ytvatten till den volym som regleras i tillstånd enligt miljöbalken (dom 2006-03-01 och mål nr M129-03), anlägga vågbrytare (pir), anlägga bubbelmatta och nyttja viss del av området för fiskyngelutsläpp och rens samt landområdet för drift av vattenintaget med tillhörande anordningar. E.ON förutsätter att vattenverksamheten i Oljehamnen inte innebär någon påverkan varken på bolagets anläggningar eller dess rättigheter i form av domar och servitut. Om påverkan ändå uppstår skall denna beskrivas tillsammans med lämpliga åtgärder samt kostnadsansvar för dessa klarläggas.

Parallellt med målet om utfyllnad av Bassäng 3 pågår framtagande av detaljplane-förslag (Dp 5424) där bro över Norra och Mellersta Hamnen läggs fast. E.ON har i yttrande över samrådsförslaget av detaljplanen (daterat 2015-08-24) framfört att bolaget motsätter sig planförslaget i dess nuvarande utformning. Detta med anledning av de stora konsekvenser planförslaget har på E.ON:s verksamhet vid Öresundsverket (ÖVT) samt att det av planförslaget inte går att utläsa hur E.ON:s transportbehov skall lösas i framtiden när bron finns på plats. E.ON:s verksamhet vid ÖVT är i starkt behov av att kunna använda industrihamnen för sjöväga transporter och bolaget har servitutsrätt för sådan användning. E.ON förvärvade markområdet vid ÖVT av hamndirektionen i Malmö (Hävringe 7) genom köpekontrakt daterat 1949-02-23. En förutsättning för köpet av marken och den etablering som gjordes här var tillgång till kaj för in- och utskeppning av bränsle och andra förnödenheter. För att säkerställa denna funktion åtog sig hamndirektionen å bolagets vägnar att uppföra en pir samt att iordningsställa hamnbassängen till ett djup av 7,25 m med syfte att markområdet skulle kunna användas för det avsedda ändamålet. På flera ställen i ansökningshandlingen motiveras utfyllnaden av Bassäng 3 av logistiska skäl. Det står t ex ”...att flytta godstransporter från väg till järnväg får betraktas som en samhällsekonomisk nytta i det att utsläppen och belastningar på vägnätet minskar. Vidare är risken för olyckor lägre på järnväg än på väg” E.ON delar analysen av samhällsekonomisk nytta, men anser att sådana motiv till utfyllnaden inte kan beaktas i målet då de föregriper den prövning av bron som pågår i detaljplaneärendet.

E.ON är tomträttsinnehavare på fastigheten Eldningsoljan 2 som ligger i närheten av Oljesjön. Generellt sett är E. ON positiva till en utfyllnad i detta läge då bolaget kan se ett behov av att använda den utfyllda marken för energiproduktion (ny anläggning, bränslelagring etc.). På Eldningsoljan 1 äger E.ON ett kraftverk (Flintrännan FJC) från vilket huvudmatarledningar för fjärrvärme löper in mot staden. I nära anslutning till Oljesjön, Oljehamnen och Bassäng 3 har E.ON ett väl utbyggt ledningsnät för värme-, gas- och eldistribution. Kopplat till dessa ledningar finns säkerhets- och skyddsföreskrifter som har tillkommit för att hindra att skador uppstår

på sak- och/eller person vid arbeten i närheten av ledningarna. E.ON förutsätter att vattenverksamheten utförs i enlighet med gällande föreskrifter kopplat till nämnda ledningar.

Det måste framgå av beslutshandlingarna att E.ON inte ska drabbas av några kostnader för skador eller åtgärder. Ledningarna är exempelvis känsliga för tunga transporter och är förlagda på ett djup dimensionerat efter pågående trafikbelastning. Vattenverksamheten innebär att ledningarna utsätts för en ökad transportbelastning och åtgärder måste vidtas på ledningarna för att undvika ledningsbrott och därmed sammanhängande fara för omgivningen. Om vattenverksamheten innebär att ledning permanent måste flyttas (och flytt är tekniskt möjligt) skall kommunen på sin bekostnad säkerställa ny plats, ny rättighet samt ersätta E. ON för flyttkostnader.

BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDEN

Villkorsändringar enligt flera yttranden:

Villkor 5. Vid avledning av länshållningsvatten från det avgränsade området ska lämplig skyddsåtgärd användas åtgärder för att minska risken för utsläpp av suspenderade ämnen. Halten suspenderade ämnen i utsläppet får som begränsningsvärde uppmätt i utloppsröret inte överstiga 50 mg/l mätt som månadsmedelvärde.

Villkor 7. Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten skall upprättas och ges in till tillsynsmyndigheten senast sex (6) veckor före arbetenas igångsättande.

Nytt villkor, Villkor 8. Vid anläggande av vallen och arbeten som riskerar att orsaka grumling ska bubbelridå, eller vid varje tidpunkt likvärdig metod, användas.

Fyllnadsmassornas kvalitet enligt flera yttranden:

Vad gäller användningen av riktvärdena för mindre känslig markanvändning ("MKM") som parameter för utfyllnaderna så är Sökanden väl medveten om att avsikten med Naturvårdsverkets riktlinjer för MKM (rapport 5976) inte är att de ska tillämpas på det sätt som föreslagits i villkor 2 i det aktuella ärendet. Grunden för Sökandens tillvägagångssätt bygger dock på en vedertagen struktur i samband med utfyllnad av Malmö hamnområde och den praxis som därmed har vuxit fram för

området.

Nämnd struktur har använts i ett stort antal utfyllnader inom området sedan år 2003 fram till den senaste prövningen som skedde vid en utfyllnad av den södra delen av Norra hamnen under år 2014. Även om krav kan förändras över tid kan varken syftet med ansökan eller det yrkade villkoret anses vara någon nyhet för de remissmyndigheter som tagit del av tidigare ansökningar.

Vid en genomgång av praxis kan det dessutom konstateras att det vanligen inte ställs så långtgående krav på föroreningshalter i utfyllnadsmassor som Sökanden har valt att göra. Syftet med den valda avgränsningen (MKM) har varit att i enlighet med hushållningsprincipen kunna använda lämpliga massor som uppkommer vid schakt- och entreprenadprojekt i regionen, för utfyllnad. På detta sätt återanvänds massorna på lämpligaste sätt. Vidare är tillämpningen i enlighet med syftet med den ansökta vattenverksamheten, d.v.s. att skapa ett användbart industriområde med massor som motsvarar dem som finns i övriga utfyllda delar av Malmö hamnområde. Kraven på massorna kommer att dokumenteras i enlighet med det kontrollprogram som kommer att tas fram.

Länsstyrelsen. Sökanden kommer att anlägga ett erosionskydd bestående av geotextil eller liknande material samt stenar av storlek 300-500 mm. Liknande erosionskydd ligger på andra platser i hamnen och beräknas motstå en meter höga vågor.

Det är osannolikt att något av de alternativ som har beskrivits i ansökan kommer aktualiseras. Sökanden har dock ingen invändning mot det som anförs av Länsstyrelsen gällande information. Om det mot förmodan skulle vara aktuellt med någon alternativ utformning kommer således såväl Miljöförvaltningen som Länsstyrelsen att hållas uppdaterad, i god tid före eventuella ändringar.

Miljönämnden, Malmö stad.*Genomförandetiden för vattenverksamheten*

Sökanden har yrkat den ansökta genomförandetiden mot bakgrund av att man inte har för avsikt att köpa in större volymer massor till projektet och därför kan man inte fullt ut styra över projekttiden. Industrihamnen en störd miljö med tunga industrier och transporter där större delen av markytan är hårdgjord. Området har därmed inget nämnvärt värde för terrestrisk flora och fauna. De växter som finns i Industrihamnen gynnas av de störningar som verksamheterna i området genererar. Vad gäller den akvatiska miljön kommer eventuell störning att begränsas till projektets startskede då vallen anläggs. Denna eventuella störning begränsas genom en bubbelridå vilken förhindrar att uppgrumat material sprider sig i recipienten. Vad gäller Miljönämndens synpunkt om risken för ändrad lagstiftning så är detta en möjlighet som alltid föreligger och knappast något som ska ses som en anledning att begränsa genomförandetiden. Vidare kan inte den ansökta utfyllnaden ses som en teknikstyrd verksamhet där det kan förväntas betydande förändringar till lämpligare och mera miljövänliga metoder inom en snar framtid. Avslutningsvis kommer energiåtgången vid länshållning vara begränsad då området innanför vallen inte kommer hållas torrt under hela genomförandetiden på tio år. Det är enbart under de perioder då massor tillförs området som det finns behov av torrläggning, under resterande tid kommer vattnet att tillåtas stiga till sin naturliga nivå.

Risk för föroreningar i sediment, slänter och botten under sediment

Vad gäller provtagning i enlighet med 10 kap. MB vill Sökanden poängtera att avsikten med den ansökta verksamheten inte är att avhjälpa föroreningar, utan att möjliggöra ansökt utfyllnad. Ansökan avser således inte någon efterbehandling. Att Sökanden måste ha erforderlig kunskap och kompetens vad gäller föroreningarna i området, för att kunna säkerställa vattenverksamhetens konsekvenser är en självklar del av ansökningsförfarandet. Det är således inte aktuellt med någon anmälan enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd vad gäller omhändertagande av eventuella sediment/muddermassor. Vidare kommer det inte bli aktuellt med någon muddring. Områdena runt Bassäng 3 är utfyllda med massor från stadens utveckling, på samma sätt som Bassäng 3 avses fyllas ut med sådana massor.

Tillvägagångssättet har varit en del av Malmö stads planering under lång tid och framgår bl.a. av tidigare erhållna tillstånd.

Eftersom det i dagsläget inte är känt vilka massor som kommer att användas för utfyllnaden är massornas eventuella föroreningsgrad inte heller känd. Denna omständighet har dock beaktats vid bedömningen av den ansökta verksamhetens risk för påverkan på människors hälsa eller miljön. Vidare är det känt att massorna, precis som de massor som tidigare använts för utfyllnad i Malmö hamn, kommer från stadens utveckling. Det kommer att ställas krav på att massorna håller lägst MKM-kvalitet, vilket kommer att dokumenteras enligt det kontrollprogram som kommer att tas fram.

Tät vall

Vallen ska vara tät för att det tekniskt ska vara möjligt att fylla ut Bassäng 3, då avsikten är att utfyllnaden huvudsakligen ska ske i torrhet. Större delen av de massor som används för utfyllnaden kommer att bestå av lermorän, vilket är den jordart det finns mest av i Malmö med omnejd. Då lermorän räknas som ett tätt material, med en hydraulisk konduktivitet på $10^{-8} - 10^{-10}$ m/s i naturligt lagrade jordar, kommer vatten inom det fyllda området att röra sig mycket långsamt genom materialet och en eventuell urlakning av föroreningar sker då även den mycket långsamt. Den långsamma urlakningen samt storleken på recipienten (Öresund) gör att utspädningen av föroreningarna blir stor och halterna blir mycket begränsade och endast ett fåtal meter från området. Beräkningar för utspädningseffekten är utförda vid utbyggnaden av Citytunneln och förhållandena är jämförbara med Bassäng 3 eftersom lokalen ligger i hamnområdet, vattenomsättningen kan förväntas vara lika och recipienten är densamma. Då läckaget av föroreningar beräknas bli begränsat och inte utgör någon oacceptabel risk för människors hälsa och miljön bedöms det inte finnas något behov av lakttest.

Fyllnadsmassor d.v.s. "Användning av avfall i anläggningsändamål"

Det framgår av 11 kap. 3 § 2 p MB att fyllning i vattenområde utgör vattenverksamhet. Med fyllning menas en åtgärd, som åtminstone delvis syftar till att åstadkomma en vattenanläggning, t.ex. en vägbank eller pir. Ett förfarande där syftet är

att åstadkomma en vattenanläggning är inte att anse som en verksamhet enligt 9 kap. MB, som Miljönämnden påstår. Den ansökta verksamheten är en vattenverksamhet och det är denna som ska prövas.

Torrläggning och länsdumpning

Vad gäller omhändertagande av länsvatten så anser Sökanden att det är rimligt att använda erforderliga skyddsåtgärder för att innehålla det föreslagna villkoret om 50 mg/l mätt som månadsmedelvärde. Sökanden anser dock inte att framtida hantering av dagvatten inom industriområdet vid Bassäng 3 utgör en del av föreliggande prövning. Dagvattenhanteringen ska beaktas inom ramen för den pågående planprocessen och är inte något som Sökanden har möjlighet att styra över, med tanke på att VA Syd är huvudman för dagvattenhanteringen. Provtagningsteknik, provtagningsfrekvens och analysmetoder utgör en del av det kontrollprogram som kommer att tas fram innan projektet påbörjas.

Buller

Buller från platser där bygg- och anläggningsverksamhet pågår, såsom i föreliggande ärende, regleras i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Sökanden vidhåller således att det är de föreslagna riktvärdena enligt NFS 2004:15 som är tillämpliga för den ansökta verksamheten.

Ytterligare villkor

Uppföljningen av de villkor som föreskrivs avseende utfyllnadsmassornas kvalitet kommer att regleras inom ramen för kontrollprogrammet.

SGU. Sökanden har utfört mätningar av sedimentets mäktighet i Bassäng 3. Dessa mätningar visade på en ackumulering av ett par centimeter sediment sedan den senaste rensuddringen år 2009. Föroreningsmängden i sedimenten bedöms vara begränsad eftersom området muddrats regelbundet, vilket återspeglas i den ringa sedimentmäktigheten.

Avseende föroreningar som tillförts sedimenten i Bassäng 3 från omgivande landområden kan jämförelse göras med Oljesjön vars sediment bedöms ha både högre

föreningensgrad och -mängd och för vilka en riskbedömning utförts. Riskbedömningen visar att sedimenten kan ligga kvar utan att det medför oacceptabla risker.

SGI. Sökanden härför avsikt att återanvända muddermassor som är lämpliga för utfyllnadsändamål från den ansökta muddringen i Oljehamnen (se mål nr M 2651-15). Kraven på dessa massor kommer dock inte att avvika från övriga massor som ska användas inom ramen för den ansökta verksamheten. Av denna anledning är frågan om användning av muddermassor från Oljehamnen inte särskilt behandlad i miljökonsekvensbeskrivningen.

Borrprovtagning i direkt närhet till Bassäng 3 finns redovisade i Bilaga 1, vilken visar de geotekniska förutsättningarna på platsen. I enlighet med vad som framgår av provtagningen ligger kalkberget mellan 9-10 meters djup och lermorän-täcket på 6-7 meters djup. Utfyllnaden bedöms vara fullt möjlig att genomföra. Ett problem som kan uppkomma är bottenuppträckning d.v.s. att vattnet i kalkberget trycker upp lermoränen innanför vallen för att jämna ut tryckskillnaden som uppstår, efter att vattnet pumpats bort. För att minimera risken för bottenuppträckning behöver Bassäng 3 därför motfyllas med en kraft som motsvarar 26 kN/m vilket motsvarar ca 1,5 meter sand, 1,6 meter lermorän eller 2,6 meter vatten.

Sökanden vill även poängtera att ansökan är begränsad till den aktuella vattenverksamheten, d.v.s. att den inte primärt avser avfallshantering och/eller efterbehandling. Ansökningshandlingarna ska således visa konsekvenserna av den ansökta vattenverksamheten, med följdverksamheter enligt 16 kap. 7 § MB.

Vidare framgår det av 11 kap. 3 § 2 p MB att t.ex. fyllning utgör vattenverksamhet. Med fyllning menas åtgärd, som åtminstone delvis syftar till att åstadkomma en vattenanläggning, t.ex. en vägbank eller pir. Ett förfarande där syftet är att åstadkomma en vattenanläggning är inte att anse som en verksamhet enligt 9 kap. MB (hantering av avfall) som SGI anför. Istället är den ansökta verksamheten en vattenverksamhet och det är denna som ska prövas.

Sjöfartsverket. Sökanden har i sak inget att invända mot det som förslås som förtydligande av villkor 6 men anser att åtagandet ska anses utgöra en del av villkor 1, d.v.s. att det inte bör införas som en del av de särskilda villkoren.

Nordic Storage AB. Sökandens inställning är att Oljehamnen är placerad på så stort avstånd från Bassäng 3 att den ansökta verksamheten varken kan påverka Nordic Storage AB:s verksamhet eller annan verksamhet i Oljehamnen.

Älvräddarna. Sökanden kan konstatera att mål C-461/13, den s.k. Weserdomen, inte har någon inverkan på den aktuella tillståndsprövningen. Den prövade verksamheten medför inte att någon parameter avseende MKN inom vattenförekomsten Malmö hamnområde försämras, d.v.s. får en lägre klassificering.

EON. Sökanden har tagit del av E.ON-bolagens samrådsyttrande inför ansökan och E.ON-bolagens synpunkter har beaktats vid framtagande av underlaget. Sökanden har dock inte uttryckligen hänvisat till just E.ON-bolagen.

Som framgår av ansökan är syftet med utfyllnaden att värna och utveckla riksintresset Malmö hamn, där Bassäng 3 omnämns som ett utvecklingsområde. Syftet är således att skapa förutsättningar för etablering av hamnanknutna och logistikberoende industriverksamheter. Ansökan innefattar dock endast utfyllnad av Bassäng 3 och inte någon bro mellan Norra och Mellersta hamnen.

Gällande påverkan på ledningarna i området från den sökta verksamheten hänvisar Sökanden till vad som angetts i MKB:n.

Gällande sakägarfrågan menar Sökanden att fastigheten Hävringe 7 inte kan anses ingå i kretsen av berörda fastigheter för den ansökta vattenverksamheten.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har hållit huvudförhandling och syn den 2-3 maj 2016.

Remissinstanserna och vissa enskilda sakägare har lämnat synpunkter på ansökan och sökandens förslag till villkor. De centrala delarna i synpunkterna kommenteras nedan under de särskilda avsnitten. I övrigt anser mark- och miljödomstolen det tillräckligt med sökandens bemötande ovan.

Vid huvudförhandlingen avstyrkte E.ON att det sker en utfyllnad av området.

Rådighet

För att få utföra en vattenverksamhet ska sökanden enligt 2 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten skall bedrivas. Den aktuella verksamhet-en kommer att utföras på fastigheterna X och y som ägs av Malmö stad. Sökanden har därmed den rådighet som erfordras.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen anser att den av sökanden upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i målet uppfyller kraven på en sådan beskrivning enligt 6 kap miljöbalken. Den kan därför godkännas.

Tillåtlighet

Planfrågan

Mark- och miljödomstolen konstaterar att åtgärderna inom verksamhetsområdet inte står i strid med gällande detaljplaner eller översiktsplan. Hinder mot tillstånd föreligger därför inte med hänsyn till 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken.

Prövningsramen

Miljönämnden har framfört att användningen av avfall (fyllnadsmassorna) ska hanteras inom ramen för 9 kap. MB samt att utfyllnaden i havet av förorenade massor kräver dispens från dumpningsförbudet i 31 § 15 kap. MB. Sökanden har avfärdat dessa synpunkter med att ansökans syfte är att åstadkomma en vattenanläggning i enlighet med 11 kap. 3 § 2p MB. Mark- och miljödomstolen delar sökandens uppfattning i denna del och menar att den ansökta verksamheten kan prövas inom ra-

men för 11 kap. MB och att dispens från dumpningsförbudet inte föreligger i detta mål.

E.ON:s avstyrkande av att utfyllnad sker i området har sin grund i att bolaget befarar att en bro ska byggas som kan komma att hindra båttrafik till bolagets anläggning. Frågan om en bro är dock inte föremål för prövning i detta mål, utan är att hänföra till kommunens detaljplaneprocess.

Fyllnadsmassornas kvalitet

Remissinstanser har påtalat det felaktiga med att använda fyllnadsmassor med en begränsning på kriterierna för mindre känslig markanvändning då dessa kriterier ska användas för sanering av mark och inte tillförande av förorenade massor. Riktlinjerna ska inte tillämpas på det vis att det är tillåtet för en verksamhetsutövare att förorena upp till en viss nivå. Enligt sökanden är syftet med den valda avgränsningen (MKM) att kunna använda lämpliga massor som uppkommer vid schakt- och entreprenadprojekt. Mark- och miljödomstolen ser att de av sökanden valda begränsningskriterierna möjliggör hushållningsprincipen med återanvändning av, för ett industriområde räknat, tillräckligt rena massor.

Påverkan på miljö kvalitetsnormen

Det finns inget i den ansökta verksamheten som tyder på att någon parameter avseende MKN inom vattenförekomsten kommer att få en lägre klassning till följd av verksamheten.

Den samhällsekonomiska nyttan

En vattenverksamhet får bedrivas endast, om fördelarna från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den. Sökanden har uppgivit att kostnaden för de aktuella åtgärderna är ca 14 miljoner kr. Genom den aktuella utfyllnaden uppkommer ytterligare mark till ett värde av mellan 25 och 50 miljoner kr. Intäkterna från försäljning av mark bedöms således bekosta den ansökta verksamheten. Mark- och miljödomstolen finner att den samhällsekonomiska nyttan för nu aktuell verksamhet därmed får anses uppfylld och att förde-

larna av den sökta verksamheten klart överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den. Hinder mot tillstånd föreligger därför inte med hänsyn till 11 kap. 6 § miljöbalken.

Övrigt

Mark- och miljödomstolen delar sökandens svar på i övrigt inkomna yttranden och upprepar därför inte samtliga yttranden som inkommit. Mark- och miljödomstolen anser att den sökta vattenverksamheten också är förenlig med såväl de övriga allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken som hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. samma balk. Tillstånd kan således lämnas till den sökta vattenverksamheten med de bestämmelser om villkor och kontroll som framgår av domslutet.

Villkor

Enligt 2 kap. 3 § jämfört med 7 § första stycket miljöbalken är det verksamhetsutövarens skyldighet att vidta de försiktighetsåtgärder som krävs för att ingen olägenhet ska uppstå för människors hälsa och miljön, dock med den förutsättningen att det inte kan anses orimligt att uppfylla dessa krav.

Villkor 2 avstyrks av miljönämnden. Domstolen delar sökandens uppfattning att villkoret är ett tillräckligt utformat villkor för den tänkta verksamheten.

Mark- och miljödomstolen anser att de förslag på villkor som framförts av sökanden är tillräckliga för den avsedda verksamheten.

Kontroll

Ett kontrollprogram ska utarbetas i samråd med tillsynsmyndigheten. Miljönämnden har angett att kontrollprogrammet bör fastställas av tillsynsmyndigheten. Ett kontrollprogram är ett verktyg för verksamhetsutövaren att kunna följa upp egenkontrollen och bör inte fastställas av tillsynsmyndigheten då tillsynsmyndigheten kan anses ha tagit över ansvaret. Ansvaret ska ligga på verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten får använda sig av föreläggande för att få in de uppgifter de anser måste in för att de ska kunna följa upp verksamheten. Kontrollprogrammet

ska, i enlighet med vad sökanden själv angett, bl.a. innehålla uppgifter om hur klassning av massor ska gå till, vilka ämnen som ska analyseras, provtagningstäthet och metod samt uppföljning av grumling. I övrigt hänvisar mark- och miljödomstolen till kravet på verksamhetsutövarens egenkontroll, enligt vad som anges i 26 kap 19 § miljöbalken vid upprättande av kontrollprogrammet i övrigt. Sådant kontrollprogram ska upprättas av sökanden och inges till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan den tillståndgivna vattenverksamheten påbörjas.

Arbetstid

Miljönämnden yrkar kortare arbetstid. Mark- och miljödomstolen har ingen erinran mot den av sökanden yrkade arbetstiden om tio (10) år.

Oförutsedd skada

Sökanden har yrkat på att tiden för oförutsedd skada ska fastställas till fem år från arbetstidens utgång. Preem har yrkat på 10 år. Då sökandens arbetstid löper över 10 år anser mark- och miljödomstolen att tiden för oförutsedd skada kan fastställas på fem år. Skulle något oförutsett inträffa så kommer det att visas inom den angivna tiden.

Ersättningar och åtgärder

Utredningen ger inte stöd för att sökandens vattenverksamhet kommer att orsaka någon ersättningsgill skada eller olägenhet för motstående intressen. För det fall verksamheten ändå skulle orsaka sådant men, får detta anmälas i den ordning som gäller för oförutsedd skada.

Prövningsavgift

Vid en prövning enligt 9 kap 3 § andra stycket förordningen (1998:940) om avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, fann mark- och miljödomstolen i beslut den 21 juli 2015 preliminärt att en avgift om 70 000 kr skulle tas ut för prövningen av målet. Domstolen finner, att detta belopp får anses skäligt med hänsyn till prövningens omfattning.

Rättegångskostnader

Sökanden har medgivit de yrkanden, som framställts om ersättning för rättegångskostnader. Mark- och miljödomstolen dömer därför ut de begärda ersättningarna, enligt vad som framgår av domslutet.

Ogillade yrkanden

För att ingen oklarhet skall råda, bör i domslutet tas in en bestämmelse, om att alla yrkanden i målet om ersättningar, åtgärder eller andra villkor än de som har angetts i domen, ogillas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 13 juni 2016.

Anders Enroth

Catharina Hederström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Catharina Hederström samt de särskilda ledamöterna Bo Essvik och Jan Malmström.